

Barne- og famildepartementet

Vår ref:
25/01054-2**Saksbehandler:**
Hilde Silkoset**Dato:**
22. desember 2025

Høringsinnspill til Meld. St. 32 (2024–2025) Trygg oppvekst i et digitalt samfunn

Det er positivt at barn og unges oppvekst i et digitalt samfunn for første gang samles i en melding. Samtidig mener vi det er behov for tydeliggjøring og ytterligere styrking av flere foreslåtte tiltak. Vi mener følgende må følges opp i det videre arbeidet:

- **Barnets beste må vurderes og synliggjøres**

Hensynet til barnets beste skal være grunnleggende ved alle handlinger og avgjørelser som berører barn. Meldingen må styrkes ved å synliggjøre og dokumentere hvordan barnets beste er vurdert og veid mot andre hensyn, og hvorfor avveininger er gjort. Det er nødvendig for å etterleve Grunnloven § 104 og barnekonvensjonen.

- **Myndighetsansvaret må tydeliggjøres**

Overordnet mener vi stortingsmeldingen legger for mye ansvar på enkeltpersoner, gjennom tiltak rettet mot barn, foreldre og fagpersoner. Vi savner tydeligere ambisjoner om at myndighetene tar ansvar for å ivareta barns digitale rettigheter både på skole og i fritiden. Å sikre at barns rett til beskyttelse og deltagelse i digitale rom respekteres og styrkes er et myndighetsansvar.

- **Aldergrense er kun ett av flere tiltak**

Vårt høringsinnspill bygger på Barneombudets innspill til Forslag til lov om aldersgrenser for bruk av sosiale medier (sosiale medierloven), der vi understreker at aldersgrense må komme med en reell, foreldreuavhengig aldersverifisering, som er personvernvennlig og EU-harmonisert, og kun som supplement til sterkere myndighetsstyrt regulering for å beskytte barn på nett.

Barneombudet oppfordrer Stortinget til å:

- Sikre at Barnets beste vurderes og synliggjøres
- Tilslutte seg til implementering av EU-regelverk og oppfordre departementet til å utforske mulighetene for å styrke nasjonalt regelverk
- Gjennomgå skadelighetsbegrepet og tilpasse det dagens virkelighet
- Ta i bruk eksisterende teknologi for å begrense eksponering for skadelig innhold

Torggata 2-4,
0181 OsloPostboks 8889 Youngstorget,
0028 Oslo

- Pålegge plattformene til å ta større ansvar for å ta ned skadelig innhold
- Støtte forbudet mot adferdsbasert markedsføring
- Trygge og sikre barn mot skadelig innhold på digitale læringsverktøy
- Synliggjøre nasjonale skjermråd bredere, gjennom blant annet helsestasjon, barnehage og skole

Behov for tilpasset regelverk og bedre regulering

Barneombudet har ved gjentatte anledninger påpekt overfor myndighetene at regelverket som skal beskytte barn og unge på digitale medier er utdatert og må gjennomgås og tilpasses dagens virkelighet. Vi støtter derfor ambisjonen om å legge til rette for implementering og håndheving av EU-regelverk. Samtidig ber vi departementet utforske muligheten for å styrke nasjonalt regelverk.

Skadelighetsbegrepet bør gjennomgås og tilpasses dagens virkelighet

Hensikten med stortingsmeldingen er at barn skal være trygge digitale brukere. Da må tiltakene sikte mot å beskytte barn mot skadelige egenskaper, som avhengighetsskapende teknologi, og skadelig innhold, ikke begrense deres digitale deltagelse generelt.

Myndighetene bør rette større innsats mot å gjennomgå skadelighetsbegrepet slik at det tilpasses dagens virkelighet. Vi savner en konkretisering av hva som defineres som skadelig innhold og skadelige funksjoner i apper og digitale medier, som datainnsamling, algoritmer, evighetscrolling og autoplay. En felles begrepsforståelse vil gjøre reguleringen mer treffsikker og gi barn bedre beskyttelse. Dessuten vil det redusere risiko for uforholdsmessige inngrep i barns rett til deltagelse.

Stortingsmeldingen vil oppdatere skadelighetsbegrepet i bildeprogramloven og vurdere lovendringer, og Medietilsynets handlingsplan fra 2024 fulgte opp initiativet til gjennomgang av skadelighetsbegrepet for bedre tilpasning til dagens mediesituasjon. Vi oppfordrer departementet til snarlig oppstart av dette arbeidet og innsikten bør legge føringer for utvikling av retningslinjer for hva slags medieinnhold som anses som skadelig for barn.

Eksisterende teknologi må tas i bruk for å begrense eksponering for skadelig innhold

Etter vårt syn omtaler ikke Stortingsmeldingen godt nok hvilke teknologiske løsninger som finnes for å fjerne skadelig innhold og redusere risikoen for kontakt med skadelige nettmiljøer. Norske forskningsmiljøer¹, utvikler for eksempel KI-teknologi som kan hindre at barn utsettes for grooming, digitale overgrep eller rekruttering til kriminalitet. Vi etterlyser derfor større politisk vilje til å vurdere hvordan eksisterende teknologi kan tas i bruk for å beskytte barn.

Plattformene må ta større ansvar for å ta ned skadelig innhold

Det må være barnets beste og barns rettigheter som skal styre utviklingen - ikke plattformene og kommersielle interesser. Plattformene må ta langt større ansvar for å aktivt hindre publisering av potensielt skadelig innhold og å fjerne manipulative og avhengighetsskapende mekanismer. Myndighetene må etablere reelle tilsynsordninger og effektive håndhevingsmekanismer ved

¹ <https://aiba.ai/>

overtramp hos plattformer som ikke beskytter mindreårige i tråd med nasjonalt regelverk og EU-retningslinjer.

Det bør innføres klare, lovfestede bestemmelser for rask nedtaking av skadelig innhold som barn eksponeres for (inkludert kroppspress, seksuell utnyttelse og rekruttering til kriminalitet). Kravene må ledsages av tidsfrister og sanksjoner ved manglende etterlevelse.

Forbud mot adferdsbasert markedsføring

Vi støtter et forbud mot adferdsbasert markedsføring rettet mot barn og viser til vårt høringssvar til Barne- og familiedepartementets forslag til endringer i markedsføringsloven- Barns forbrukervern i digitale medier. Vi ber om at forbudet presiseres og implementeres med tydelige definisjoner, kontrollkrav og sanksjonsmekanismer.

Barn må beskyttes mot skadelig innhold på digitale læringsverktøy

Vi er bekymret for at barn blir utsatt for reklame og skadelig innhold gjennom digitale læringsverktøy i skolen og savner større fokus på dette. I dag varierer det mellom kommunene hvilke filter og tekniske løsninger som brukes for å beskytte barn. Etter vårt syn er teknologien og regelverket for komplekst til at alle kommuner og skoler kan ha tilstrekkelig kompetanse til å sikre like god beskyttelse.

Vi mener det må etableres nasjonale løsninger som sikrer at alle elever får digitale læremidler som beskytter mot reklame, skadelig innhold, distraksjon og algoritmetilpasset innhold, samtidig som de ivaretar barns personvern. Det bør innføres minstekrav for konfigurasjon og filtrering på skolens digitale enheter og kravene bør forankres i en oppdatert veileder. Udir sin nåværende veileder for filter er etter vår mening svak og lite konkret og bør oppdateres til en "sterk anbefaling", hvor juridiske og tekniske vurderinger er gjort og hensyntatt. Departementet bør vurdere å oppdatere opplæringsloven for å gi bedre beskyttelse mot reklame på digitale læringsverktøy og tilpasse den mot økt digitalisering i skolen.

Det bør innføres godkjenningsordning for læringsplattformer og filterløsninger som oppfyller kravene, og kommunene må få finansiering og klare innkjøpskrav slik at de ikke velger svakere løsninger av budsjettgrunner. Vi etterlyser også investering i løsninger utviklet for utdanning som gir trygg, felles plattform for kunnskapsdeling.

Barns rett til helse og utvikling

Vi er bekymret for hva barn og unge går glipp av når skjermbruk tar stor plass på bekostning av søvn, fysisk aktivitet, lek, lesing og fysisk samvær. Vi vet ikke alt om konsekvensene av barns skjermbruk, men den negative utviklingen i leseferdigheter, økende konsentrasjonsvansker og rapportering om rekruttering til kriminalitet, er eksempler som gir grunn til bekymring. Forskning over mange år har levert solid kunnskap om hva som er bra for sunn utvikling og god helse, så vi mener det er klokt og nødvendig å følge «føre-var-prinsippet» i tilnærmingen for trygg digital oppvekst.

Vi berømmer Helsedirektoratet for utarbeiding av faglige råd for skjermtid. Disse må revideres i takt med kunnskapsutviklingen og spres bredere, gjennom blant annet helsestasjon, barnehage og skole slik at de gjøres godt kjent.

Torggata 2-4,
0181 Oslo

Postboks 8889 Youngstorget,
0028 Oslo

Med vennlig hilsen

Mina Gerhardsen
barneombud

Hilde Silkoset
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.

Torggata 2-4,
0181 Oslo

Postboks 8889 Youngstorget,
0028 Oslo